

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXIV.

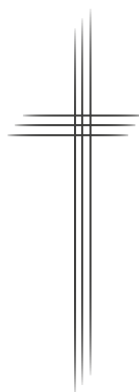
ČÍSLO 4

APRÍL 2016

Ubližujúcim odpúšťať

Ponáhľaj sa pomaly - Pri Božom hrobe - Páter Michal Paluch
Aké ťažké je (ne)odpustiť - Zhudobnená modlitba - Sv. Rita

Zelený štvrtok
24. marec 2016

Ponáhľaj sa pomaly

„Pomenej! Neponáhľajte sa tak!“ Dodnes si pamätám tie slová starého otca. Užil som si ich najmä počas prázdnin, keď sme s bratrancom Mariánom a „starkým“ vozili na malom vozíku „reabriňaku“ sucháre z hory.

Neskôr som kdesi čítal i krásne heslo „Ponáhľaj sa pomaly!“. Zdalo sa mi však byť protirečivé, a tak som ho nebral vážne. Dnes, po rokoch, vo veku, keď sú moji rovesníci starými otcami, konečne rozumiem. Nielen z hľadiska rýchlosti dopravného prostriedku, kde si už neviem užiť rýchlu jazdu a vidím oveľa viac nebezpečenstiev ako v mladosti. Primeraná rýchlosť sa dotýka celého života. Ved' podľa knihy Kazateľ „všetko má svoj čas“. A to nielen z hľadiska konania, ale aj z hľadiska dozrievania či dozretia. Najmä pri skutočnostiach, ktoré sú súčasťou procesu, nie je dobré sa ponáhľať či predbiehať prirodzený čas.

Vidíme to napríklad pri nástupe jari. Počas teplého februára sa niektorí ovocinári báli, že ak stromy zakvitnú rýchlo, môžu následne zamrznúť a bude po úrode. Našťastie marec bol chladnejší a proces pribrzdil, aj keď ostatné dni... Príliš veľa slnka v máji môže podobne urýchliť proces dozrievania obilia, ktoré ešte nie je dostatočne „plné“. A úroda bude nižšia. Pranostika, skúsenosť našich predkov, preto hovorí: „Studený máj, v stodole raj.“

Myslím, že aj odpustenie či odpúšťanie, ktorému sa v tomto čísle nášho časopisu venujeme, je proces. Nemožno ho urýchliť, ako to niekedy chceme (i v snahe byť nábožní či dokonalí - podobní Otcovi). Tento proces sa totiž týka celého človeka. Odpúšťanie sa začína pri rozume. Samotné ublíženie je totiž vecou, ktorá sa dotýka najmä citu. A ten je väčšinou subjektívny, a prirodzene, trochu slepý. Ale i silný, i keď nie vždy dlho trvajúci. Preto keď prejde prvé vzplanutie hnevu a nenávisti, čo je prirodzeným dôsledkom bólu, mali by sme začať uvažovať:

Naozaj išlo o úmysel? Ba išlo vôbec o ublíženie? Nie je to skôr moje domýšľanie?

Druhá je vôľa. Aj (ale nielen) z náboženského hľadiska ju môžeme posunúť do pozície chcieť odpustiť. Z nej vyplývajú postoje: pozdravím sa, napíšem pozdrav, stiahnem žalobu... Nie je to však otázka sekundy. Často to trvá hodiny, dni i týždne. Ako pri každom rozhodovaní. Jednoducho, zápas. Naozaj do toho idem?

Až potom hovoríme o cite (pričom, samozrejme, hranice nie sú presné - vždy je to o celom človeku, teda o prelínaní sfér v ňom). S citom je to ako s jazvou po rane. Nachádza sa na mieste, kde došlo k ublíženiu na tele. Podobne je to i s dušou. Rana sa zahojí; rozumom, vôľou i postojmi veci vyriešime. To však ešte neznamená, že všetko bude ako predtým. Nebude, alebo nemusí byť. Jazva ostane viditeľná, presnejšie, citeľná. Pričom to už nie je vec čnosti či kresťanskej (ľudskej) dokonalosti. Je to realita procesu. A tú treba rešpektovať. Podobne ako svoju pamäť. Ani tú väčšinou nevieme vôľou ovplyvniť. Ved' koľko ráz by sme si chceli to či ono zapamätať! A naopak, niečo zas zabudnúť... Ale ono to nejde. Chce to svoje okolnosti i čas.

To, že nás ublíženie bolí, či že naň nevieme zabudnúť, ešte neznamená, že sme neodpustili. Proces jednoducho zatiaľ nie je na úplnom konci. Dôležitý je pri ňom štart - rozum, vôľa a postoj. Ďalšie veci sú už len dojazdom na volnobeh, ktorý neovplyvníme. A ani nechcime ovplyvniť. Tu totiž dvojnásobne platí: „Pomenej, dieťa moje!“

Váš farár Vladimír Slovák

Spoznali sme milosť sviatostného odpustenia

Počas troch utorkových večerov od 1. do 15. marca sme vo farskom kostole mali možnosť pripraviť sa duchovne na prijatie sviatosti zmierenia a vypočúť si cyklus katechéz s názvom Sviatosť zmierenia ako prejav Božieho milosrdenstva v podaní pána kaplána Mariána Husára.

Prednášky boli rozdelené do troch tém - Dejiny zmierenia; Milosť a sloboda; Smrťou, zmŕtvychvstaním a zoslaním Ducha Svätého. Pán kaplán si pri prezentovaní témy sviatosti zmierenia pomohol obrazom jablka, chutného ovocia. Lebo ako uviedol, zmierenie je ovocím vykúpenia. Samotná sviatosť vyjadruje akoby vonkajší obal ovocia - šupku na jablku. Vnútri zakusujeme samotné ovocie, t.j. zmiernenie - dužina jablka. Napokon nachádzame jadro, ktorým je milosť (milosrdenstvo) - jadierka vo vnútri jablka ako zárodok nového života. Ovocie v pravom slova zmysle vyrastá práve z tohto jadra. Boh ovocie dáva, aby ho človek celé konzumoval.

V súvislosti s týmto podobenstvom zaznela zaujímavá myšlienka o tom, že zatiaľ čo v raji človek neposlúchol, vzal a jedol ovocie pre smrť, teraz môže v poslušnosti vziať a okúsiť ovocie prinášajúce život - sviatosť zmierenia. Sám Boh mu ho ponúka. Na lepšie objasnenie autor citoval slová zo synody v Orange: „Adam svojou neprávosťou zakúsil zmenu, keď prešiel zo stavu, v ktorom ho Boh stvoril, do stavu horšieho. Veriaci však milosťou Božou

prechádza zmenou zo stavu, ktorý utvorila neprávosť, do lepšieho stavu.“

Rozbor jednotlivých tém priniesol veľa nového svetla v pohľade na sviatosť zmierenia a jej významu v našom živote. V prvej časti sme si vypočuli zaujímavosti z historického vývoja tejto dôležitej sviatosti. Druhá časť bola venovaná milosti, ktorú nám darúva Boh vo svojom odpustení. Posledná časť rozoberala ovocie sviatosti zmierenia - nový život skrze tajomné pôsobenie Najsvätejšej Trojice.

Aby sme lepšie chápali hodnotu sviatosti zmierenia, je potrebné hlbšie si uvedomiť a preniknúť do slov zaznievajúcich z úst kňaza pri každej našej svätej spovedi: „Milosrdný Boh Otec, ktorý smrťou a zmŕtvychvstaním svojho Syna zmierril svet so sebou a zoslal Ducha Svätého na odpustenie hriechov, nech ti službou Cirkvi udelí odpustenie a pokoj.“

Počas poslednej katechézy sprevádzali slová pána kaplána aj piesne a žalmy Dominiky Gurbaľovej, vzácneho host'a z Košíc.

Elena Blašková

Krátky rozhovor so speváčkou Dominikou Gurbaľovou

Ako si sa u nás cítila?

Cítila som sa vynikajúco. Uvedomila som si, že tu bolo také dobré „intímččo“, a tiež, že sa blíži aleluja, Boh je veľmi blízko!

Tému modlitieb za odpustenie, ku ktorému si viedla publikum, si si vybrala ešte doma? Alebo až tu ti napadlo, že sa máš modliť za odpustenie, zlomenie pút a rozlámanie okov?

Bolo to ešte doma. Stále si uvedomujem, že Boh dáva ľuďom akoby prežiť niečo, čo si potom v aktuálnej chvíli potrebuje použiť. Včera večer, keď som ležala v posteli, tak sa mi vynorilo v myšli, že odpustenie je dar a mala som v myšli predstavy o prebodom srdci.

Určite to bolo pravdivé, asi sme tieto slová všetci potrebovali znova počuť. Nadväzovali aj na slová z prednášky, že Duch Svätý a odpustenie spolu súvisia. Niektoré mamy sa práve v tomto kostole dlho modlili za nové veci a pri tvojich piesňach a modlitbách vnímali, že museli prísť akoby deti, teda slobodní mladí ľudia ako ty, naplnení Duchom Svätým, aby nás modlitbou oslobodili od našich pút neodpustenia. Vďaka!

Naozaj? Tak to je úžasné! Veľmi sa z toho teším.

Text: Elena Blašková

Foto: archív rehoľných sestier

Pri Božom hrobe

(Svedectvo)

Čas ísť. Rodina odpočívajú, domáce povinnosti ako-tak splnené. Mierim k otvorenej kostolnej bráne s odhodlaním v nočnom tichu pobudnúť pri symbolickom Ježišovom hrobe. Celú noc.

Vchádzam a hľadám miesto medzi niekoľkými prítomnými. Poteší ma, že Ježiš nie je sám. Zdá sa mi, že už roky meškám. Je to len pár dní, čo z mojej hlbiny vyplávali slová: „...lúbim ťa Otec, lúbim ťa Ježiš, aj teba Mária...“ - a to po toľkých rokoch sviatostného života!

Sedím a skúmam, či je Bohu moja prítomnosť príjemná. Hľadím na hrob ozdobený svetlom, teplom, čistotou. A tichom.

Kiežby bázeň, múdre rozjímanie a vytrvalé bdenie boli dôstojným poďakovaním! No nie je tomu tak. Viečka ma zrádzajú, telo slabne, myšlienky ohľúpené svetom unikajú a spánok prichádza aj sem.

Prebúdza ma slová: „Pôjdeme?“ „Ešte chvíľku, kľaknime si bližšie k hrobu, aspoň na minútku,“ vravím.

No dostihujú ma ďalšie slová: „Vojdi dnu.“

V duchu sa pýtam: „To sa môže? Nepohorším?“

Pár centimetrov - a už kľáčim priamo pod

zahalenou Sviatosťou. Tolko tajomna! Tolko božstva! Ale ako hľadiť a vidieť? Ako načúvať a počuť? Ako zmlknúť? Pane, pomôž!

Odchádzam na čerstvý nočný vzduch, prebúdzam stuhnuté údy. Po pol hodine opäť prichádzam k hrobu. Menia sa pri ňom ďalší ľudia. Ježiš nie je sám.

Bdiem ešte pár chvíľ. Napokon odchádzam aj ja a priznávam si nesplnené predsavzatie pobudnúť až do rána.

Je Ježiš ešte uložený v mojom hrobe? Kiežby už vstal! Nemám zatiaľ istotu, ale verím. Ak čítaš, modli sa, prosím, aj za mňa. Kiežby.

Text a foto: Janette Kleinová

Dve percentá: Uchádza sa o ne aj prievidská charita

Aj tento rok môže do 30. apríla každý zamestnanec určiť, kam poputujú dve percentá z daní, ktoré štátu odvádza zo svojho príjmu. Rozhodnutie o poukázaní tzv. dvoch percent zamestnanca nič nestojí, no svojím rozhodnutím môže finančne pomôcť mnohým dobrým dielam. O vaše dve percentá sa uchádza aj Charita - dom sv. Vincenta, nezisková organizácia poskytujúca služby v sociálnej oblasti našej farnosti.

Charita - dom sv. Vincenta je nástupníkom organizácií, ktoré poskytujú sociálne služby v meste Prievidza od 90-tych rokov. V súčasnosti poskytuje služby viac ako 120 bezdomovcom a ľuďom v núdzi, ktorí sú nielen z Prievidze, ale aj z okolitých miest. Prievidzská charita poskytuje službu nízkoprahovej nocľahárne, vydaja stravy pre ľudí bez domova i iných núdzných, vydáva oblečenie a poskytuje možnosti na osobnú hygienu. V októbri v roku 2012 sa organizácia presťahovala do nových priestorov na Košovskej ceste, ktoré jej prenajalo mesto Prievidza na 30 rokov, vďaka čomu poskytuje ešte kvalitnejšie sociálne služby.

Zamestnanec, ktorý požiadal svojho zamestnávateľa o vykonanie ročného zúčtovania zaplatených preddavkov na daň, od neho dostane potvrdenie o zaplatení dane. Na poukázanie 2% stačí vyplniť jednoduchý formulár vyhlásenia o poukázaní podielu zaplatenej dane, do ktorého treba prepísať údaje z potvrdenia, ktoré dostal zamestnanec od zamestnávateľa. Vyplnené tlačivo vyhlásenia o poukázaní podielu zaplatenej dane s údajmi prievidskej charity je k dispozícii na farskej webovej stránke www.farapd.sk. Obe tlačivá (potvrdenie a vyhlásenie) potom treba doručiť na daňový úrad do konca apríla.

Ak zamestnanec v roku 2015 odpracoval dobrovoľnícky minimálne 40 hodín a získa o tom od organizácie, pre ktorú v roku 2015 dobrovoľnícky pracoval, potvrdenie, môže poukázať až 3% zo zaplatenej dane. Dobrovoľnícka práca pritom nemusí byť vykonaná pre organizáciu, ktorej chce zamestnanec poukázať podiel svojej dane. V tomto prípade treba na daňový úrad doručiť aj vystavené potvrdenie o vykonaní dobrovoľníckej práce od organizácie, pre ktorú zamestnanec dobrovoľnícky pracoval.

Bližšie informácie o postupe pri poukázovaní tzv. dvoch percent sú na stránke www.rozhodni.sk.

Údaje, ktoré treba vyplniť vo vyhlásení: .....

Obchodné meno (Názov):
Charita - dom sv. Vincenta

Právna forma:
nezisková organizácia

IČO/SID:
45735301

Sídlo:
Košovská cesta 19, 97101 Prievidza

Pozvánka

V jubilejnom chráme sa bude čítať evanjelium milosrdenstva

V nedeľu 10. apríla 2016 o 14.30 sa vo farskom Kostole svätého Bartolomeja uskutoční súvislé a úplné čítanie „evanjelia milosrdenstva“. Takto sa zvykne nazývať Evanjelium podľa Lukáša, ktoré sa v nedeľnom cykle číta pri omšiach práve v tomto Svätom roku milosrdenstva. Čítanie v trvaní asi 2,5 až 3 hodiny budú realizovať birmovanci a mladí našej farnosti. Koná sa na Tretiu veľkonočnú nedeľu, ktorá na Slovensku nesie aj prívlastok „biblická“. Čítanie je jednou z aktivít v jubilejnom chráme v rámci tohto mimoriadneho roku a pozvaní sú naň všetci, ktorí majú záujem o dotyk milosrdenstva Boha cez jeho slovo.

(du)

Spoločenstvo Piar sa obnovilo na duchu

Počas víkendu 11. - 13. marca 2016 sa v telocvični piaristickej školy stretlo viac ako sto mladých ľudí, členov Spoločenstva Piar. Rozhodli sa prehliť svoj život s Bohom, lepšie spoznať jeho srdce i jeho plán s nimi ako Božími synmi a dcérami.

Séria prednášok, dynamík, modlitieb a zdieľaní trvala od piatkového popoludnia do nedeľného obeda. Piatok sa venoval vzťahu s Bohom - v čom spočíva naše synovstvo a akými rôznymi spôsobmi môže Boh k nám prehovárať.

Ostatné dni hovorili o tvorbe zdravých medziludských vzťahov, komunikácii či jazyku lásky. Účastníci sa tiež dozvedeli veľa o vhodnej pomoci ľuďom, ktorí sa cítia byť bezmocní, i o budovaní zdravých hraníc vo vzťahoch.

Duchovná obnova Srdce syna / dcéry prepájala duchovný a spoločenský život a jej obsah sa stal aplikovateľným i do všedných dní. Každý, kto žije s Bohom vie, že sa nemôže úplne uzavrieť a nechať si Božiu lásku iba pre seba. Musí ňou milovať aj ostatných ľudí. Touto myšlienkou ob-

nova zapadala aj do roku prijatia, ktorý práve spoločenstvo prežíva.

Text: Miroslava Rosáková
Foto: Lucia Turčanová

Na okraj...

Tri otázky pre Janku Belákovú

Niektorí z čitateľov nášho časopisu už možno navštívili priestor v OD Šafrán na pešej zóne v Prievidzi. Keďže majitelia kaviarne, manželia Belákovci, žijú kresťanské hodnoty, opýtali sme sa ich na viac detailov, ktoré nám môžu urobiť zaujímavý obraz o tom, ako Boh mení ich život a aké má v ňom Daddy's cafe miesto. Na otázky nám odpovedala Janka Beláková.

1

Čo robí kaviareň s anglickým názvom Daddy's cafe, čo v preklade znamená Ockova kaviareň, v našom meste jedinečnou?

Daddy's café je kresťanská kaviareň a je pre nás Božím dielom, ktoré my spravujeme. Nefajčí sa tu a nepodávame alkohol. Vytvorili sme priestor, v ktorom chceme, aby sa zákazníci cítili ako doma. Sú tu pohodlné sedačky, veľký priestor pre deti a veľa svetla. V kaviarni nepretržite hráme worship hudbu (chvály Bohu) z celého sveta. Pripravujeme tu pre všetkých, malých i veľkých, aktivity zamerané na Božie hodnoty a budovanie vzťahov.

2

Môžeš nám prezradiť viac o tom, aká bola cesta od nápadu otvoriť kaviareň cez realizáciu myšlienky až k otvoreniu 23.2.2016?

Začalo to modlitbou spojenou s prosbou o zmenu práce k Nebeskému Otcovi pred viac ako dvoma rokmi. Keďže s manželom patríme do spoločenstva Jozue, zamerali sme sa spoločne na modlitby za toto dielo, ktoré sme vnímali, že nám Boh ukázal. Máme snívať s Bohom sny a toto je sen viacerých z nás. Realizácia prebiehala tak, že prvý rok sa všetko, čo sme chceli pre kaviareň robiť, nedarilo. Potom som dostala sen o veľkom múre. Vedela som, že Boh ku mne hovorí prostredníctvom tohto sna, že ide o špeciálny postoj, vďaka ktorému sme schopní väčších vecí. Jasne som rozpoznala, že je to modlitbový múr. Tak sme sa ako spoločenstvo pred necelými dvoma rokmi rozhodli všetci modliť šesťnásť hodín každý deň 365 dní v roku. Každý si vybral hodinku, ktorá sa „stala“ jeho. Už od prvého dňa sme zažívali, ako sa nám diali silné veci. Uvedomili sme si, že Boh je mocný, záleží mu na ochote a jednote. Po štyroch mesiacoch sme sa rozhodli modliť na úmysel kaviarne a detskej služby. V máji nastalo uzdravenie jedného člena spoločenstva, ktorý bol vážne chorý, a my sme vedeli, že je to znamenie, že Boh to s nami myslí vážne.

Odvtedy to už nebola naša snaha o realizáciu a všetko k nám prichádzalo „samo“. Financie určené na kaviareň sme zatiaľ požičali priateľovi v núdzi a modlili sme sa ďalej. Doteraz sa mu ich nepodarilo vrátiť. V septembri

minulého roka však prišla za nami jedna známa s tým, že nám finančne pomôže s otvorením kaviarne. Nato sme urobili 24-hodinové modlitby s inými spoločenstvami a dali sme sa Bohu „do rúk“. V októbri sme podpísali zmluvu s pre nás vysokým nájomným. Hneď nato naša známa od dohody odstúpila a my sme ostali úplne bez financií.

Naše modlitby zosilneli a naša dôvera sa úplne posilnila v tom, ktorý vládne všetkým okolnostiam, v našom Bohu. To, čo sa stalo, bolo to najlepšie, čo nám mohol Otec zariadiť. Ak by sme šli do jeho diela so svojimi financiami, nemohli by sme zažiť toľko zázrakov a „vykročiť s ním na vodu“. Takto sme ho spoznávali novým spôsobom a veľmi nás to posilňovalo v dôvere v neho. Začali nám prichádzať finančné dary od známych aj neznámych ľudí a dostali sme aj pomoc a investíciu vo forme práce od tých, ktorých sme pred tým ani nepoznali. Najhlavnejšie však pre nás bolo, že sme dostali ako dar vzácných ľudí a rozšírili sa tým naše vzťahy.

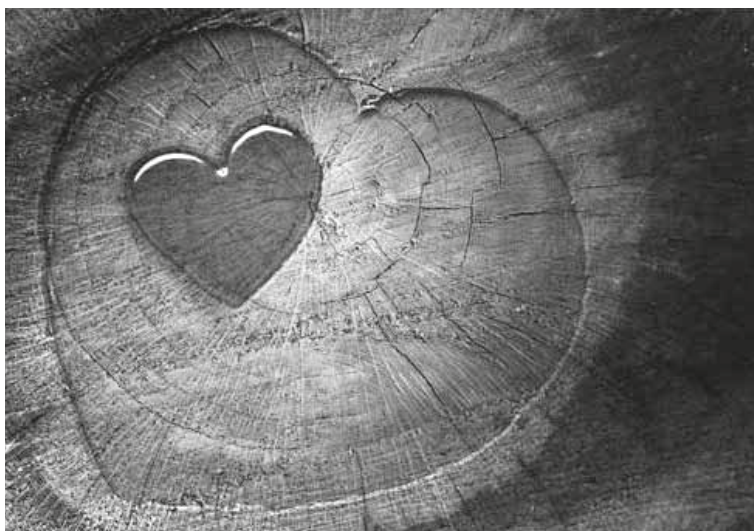
3

Áká je vízia budúcnosti kaviarne a na čo sa jej návštevníci môžu tešiť?

Víziou kaviarne je ponúknuť ľuďom novú možnosť výberu popri „svetských“ aktivitách, ktoré sú ponúkané na každom kroku. Na Slovensku je veľa ľudí, ktorí žijú v živej viere v Boha, prešli s ním už kus cesty a zažili vo vzťahu s ním mocné veci, a ktorí nám môžu prostredníctvom svedectiev povedať a ukázať, že sa oplatí stratiť život pre Krista.

Pripravujeme mužské a ženské konferencie, semináre pre rodičov, biblické školičky pre malé aj väčšie deti, chvály s kapelami z celého Slovenska, prednášky na rôzne témy, podnikateľské stretnutia o tom, že s Bohom sa vyplatí investovať a podnikat'... A ešte veľa ďalších zaujímavých aktivít ☺ .

Za rozhovor ďakuje Žofia Hakošová
Foto: archív manželov Belákovcov, fcb

Novinky z piaristickej školy

Francúzsky jazyk opäť s výbornými výsledkami

Dňa 21.3.2016 sa v Trenčíne konalo Krajské kolo olympiády vo francúzskom jazyku. Veronika Furjelová (sekunda) a Adam Debnár (kvarta) obsadili vo svojich kategóriách 1. miesto a Viktória Granečová 3. miesto. Naším víťazom srdečne gratulujeme a želáme veľa úspechov na celoslovenskom kole v Bratislave.

Úspešní malí matematici

Žiaci našej školy dosiahli vynikajúce výsledky v okresnom kole matematickej súťaže Pytagoriáda. Šimon Macho z 3.A triedy sa umiestnil na 1. mieste v kategórii P3, Jakub Zábojník zo 4.B triedy sa umiestnil na 2. mieste v kategórii P4 a Valentina Gúčiková zo sekundy gymnázia sa umiestnila na 4. mieste v kategórii P7.

Čo je to Lapbook?

Na 1. stupni ZŠ sa snažíme využívať rôzne inovatívne metódy a formy výučby, ktoré nám pomáhajú motivovať žiakov k lepším výkonom a výsledkom. Okrem metódy CLIL je veľmi obľúbené aj projektové vyučovanie. V predmete anglický jazyk v 5. ročníku sa žiaci na hodinách venovali výrobe Lapbookov. Čo je Lapbook? Interaktívna kniha alebo dynamická 3D prezentácia toho, čo dieťa zaujíma alebo čo sa učí. Lapbook môže byť spracovaný na ľubovoľnú tému. Spája v sebe viacero atraktívnych prvkov, čo ho robí široko využiteľným. Umožňuje zatriediť informácie a aktivity k danej téme. Núti žiakov netradične spájať a vyhľadávať informácie. Žiaci pracovali s nadšením, pretože lapbooky sú vhodné pre deti s rôznymi typmi učenia.

Darček pre učiteľov
Dobrá náladu učiteľov pred prázdninami posilnilo aj malé prekvapenie, ktoré na nich čakalo v zborovni. Počas prestávky sa stoly naplnili rôznymi sladkými i slanými dobrotami. Študenti zo Študentskej rady pripravili malé občerstvenie ako poďakovanie všetkým učiteľom k ich sviatku (Deň učiteľov 28.3.). Zároveň sa študenti prišli osobne poďakovať svojim učiteľom „za všetku námahu a trpezlivosť v ich práci“. Bolo to pekné a vzácne gesto, za ktoré svojim študentom ďakujeme.

Šiestaci na návšteve v Charite - dome sv. Vincenta

V posledný deň pred veľkonočnými prázdninami navštívili žiaci 6.B triedy priestory charity v našom meste. Svojimi darmi chceli aspoň trochu prispieť k lepšiemu prežitiu sviatkov ľudí bez domova. A samozrejme, ako to už u detí býva, boli tiež zvedaví, ako taká pomoc ľuďom v núdzi (charitas) vyzerá naživo. Najviac

ich zaujala práca uja Vlada, jeho ochota pomáhať druhým a aj to, že táto práca ho veľmi baví. Prekvapil ich celkový poriadok v charite, veľmi nízke ceny za vydávané jedlo, a tiež spôsob, akým sa ľudia ľahko môžu dostať na ulicu. Zároveň deti vyjadrili ochotu pomáhať ľuďom bez domova alebo v hmotnej núdzi aj v bu-

dúcnosti, lebo sami sa presvedčili, že to má zmysel. Ako sa vyjadrila jedna žiačka: „Áno, chceta by som im pomáhať, lebo len s pomocou iných ľudí sa postavia na vlastné nohy.“

Pripravila: Elena Blašková

Piaristická základná škola F. Hanáka

Zápis do 1. ročníka ZŠ

sa uskutoční:

12. – 14. apríla 2016

od 14:30 – 17:00

Deň otvorených dverí:

13. apríla 2016

od 8:00 – 12:00

(aj počas DOD je možné vykonať zápis do 1. ročníka ZŠ)

Oznam o štúdiu

Piaristická spojená škola Františka Hanáka v Prievidzi oznamuje, že v budúcom školskom roku otvára tieto študijné a učebné odbory: 4-ročné gymnázium, 8-ročné gymnázium, 4-ročný študijný odbor s maturitou grafik digitálnych médií, 3-ročný učebný odbor murár, 3-ročný učebný odbor vhodný pre chlapcov aj dievčatá technicko-administratívny pracovník a 2-ročný učebný odbor stavebná výroba.

Dnes na slovíčko s pátrom Michalom Paluchom SchP

Potiahol ma príklad rehoľníka, ktorý to s Bohom myslí vážne

Ľudia ho vnímajú ako veľmi milého a príjemného človeka. Páter Michal Paluch SchP (30) bol za kňaza vysvätený pred dvoma rokmi a od júla 2015 pôsobí v Prievidzi. V Piaristickej spojenej škole sa na hodinách náboženstva venuje najmä študentom strednej odbornej školy.

▪ **Približne pred rokom si sa v Prievidzi zjavil ako „nová tvár“ nahrádzajúca vášho novozvoleného provinciála pátra Juraja. Odkiaľ pochádzaš?**

Pochádzam z Nitry.

▪ **Podeliš sa s nami so spomienkami na svoju rodinu, detstvo?**

Na svoje detstvo mám pekné spomienky. Vyrastal som spolu s dvoma staršími bratmi. Rodičia to nemali s nami ľahké. Neustále sme museli čosi vystrážiť. A musím sa priznať, že väčšinou práve ja som nevedel obsedieť. Spomínam si na chvíľu, keď to už bratia so mnou nemohli vydržať, a na ten čas, kým sa rodičia vrátili domov, ma zvinuli do koberca. Trčala mi z neho iba hlava ☺.

▪ **Aká bola reakcia rodičov po návrate domov, keď ťa takto našli?**

Prišlo vypočúvanie rodičov a moja snaha zahrať nevinného... Ale nepodarilo sa.

▪ **Skôr, ako si vstúpil do rehole, bol si - aspoň tu u nás - známy ako futbalista ☺. Čo znamenalo slovné spojenie „ty a šport“ v minulosti a čo znamená dnes?**

Naša rodina sa dá označiť ako „futbalová“. Tatko sa ako brankár celý život venoval futbalu na profesionálnej úrovni. Podarilo sa mu dokonca dostať na majstrovstvá sveta v Taliansku v roku 1990 (ešte v rámci Československa). Neskôr hral najvyššiu rakúsku súťaž a v Rakúsku pôsobí dodnes ako tréner brankárov.

Všetci traja synovia sme išli v jeho šlapajach. Stredný brat Miro z nás skončil najskôr, ešte ako mladší žiak. Ja s najstarším bratom Peťom sme to ťahali dlho. Ja v bráne a on v obrane.

Peťo hrá dodnes v Rakúsku. A ja som zave-

sil kopačky a rukavice na klínce tesne pred vstupom do rehole. Dnes už hrám futbal len veľmi zriedka, iba keď si to vyžadujú pastoračné okolnosti.

▪ **Nechýba ti to?**

Už vôbec.

▪ **Ako sa v takejto futbalovej rodine žilo tvojej mame? Bola tiež fanúšičkou futbalu?**

Mamka si dlho zvykala na futbalový svet. Ale keďže z lásky človek dokáže spraviť veľmi veľa, bola na mnohých tatkových zápasoch... Ale fanúšičkou futbalu by som ju nenazval ☺.

▪ **Kedy si sa dostal do bližšieho kontaktu s rehoľou piaristov? Čím ťa oslovila?**

Rehoľu piaristov som spoznal prostredníctvom pátra Juraja Ďurneka, ktorý ešte ako študent teológie v Nitre začal spolupracovať s modlitebným spoločenstvom, do ktorého som chodil. Vzniklo z toho pekné dlhoročné priateľstvo, počas ktorého som spoznal aj iných piaristov a celkovú cha-

rizmu rehole. Ale hlavne som videl príklad reholníka, ktorý to myslí s Bohom vážne. A to ma potiahlo.

▪ **Bola tvoja cesta za povoláním jednoduchá a priama?**

Práveže vôbec nie. V čase, keď si už niektorí bratia piaristi v Nitre mysleli, že ten mladý, čo sa okolo nich točí, sa stane benjamínom rehole, ja som riešil čosi úplne iné. Zásnuby.

Hoci som svoj vzťah s Bohom od 15 rokov prežíval veľmi intenzívne, o kňazstve som vôbec neuvažoval. No prišla chvíľa, keď sa môj tri a polročný vzťah skončil.

Počas nasledujúceho roka - takéto času „zotavovania sa“ - som mnoho chvíľ trávil v spoločenstvách, vo farskom detskom zbere či na futbalovom ihrisku. A keď prišla prvá myšlienka o kňazstve, mali už veci rýchly spád. Srdce mi zahorelo a moja túžba po kňazstve rástla. Zrazu sa mi všetky okolnosti pospájali do obrazu, ktorý som objavil v reholi piaristov.

▪ **A v reholi piaristov si objavil nielen svoje povolanie, ale i jedného svojho vzdialeného príbuzného...**

Áno, pátra Janka Hríba ☺. Predtým sme o sebe nevedeli, že máme obaja „oravskú krv“. Až po mojom vstupe do rehole sme zistili, že moja babička a jeho mamka sú sesternice. Takže máme nejaké to spoločné „príbuzenské koleno“, čo nám určite nahráva i v bratskom spolunažívaní v kláštore.

▪ **Vieme o tebe, že si veľkým ctiteľom sv. pátra Pia, podľa ktorého si si zvolil i svoje reholné meno. Čím t'a zaujal práve tento svätec?**

Páter Pio ma sprevádzal od noviciátu, bol mojím jasným favoritom. Po zhladnutí filmu o ňom a následnom štúdiu jeho života a prežívania som už nikdy nerozmyšľal nad iným patrónom.

Páter Pio ma zaujal svojou hlbokou modlitbou a spojením s Ježišom v utrpení. Jeho nehasnúca túžba po Bohu a horiace srdce ma strhli, aby som sa stal jeho duchovným synom.

▪ **Páter Pio bol okrem iného známy i obetavým každodenným vysluhovaním sviatosti zmierenia. V dnešnej dobe sa však často hovorí o jej kríze. Čo to podľa teba spôsobuje?**

Myslím, že hlavný problém spočíva v spôsobe života, ktorý sa nám podsúva. Vtiera sa nám pod kožu lahostajný prístup k hriechu a morálnym hodnotám vôbec, takže niet sa čo čudovať.

▪ **V Prievidzi si ako kňaz už takmer rok, hoci si sem dost často chodieval i predtým. Ako sa ti tu páči?**

V Prievidzi spoznávam dobrých ľudí, nábožné rodiny a mladých, ktorí túžia po Bohu. Je to pre mňa povzbudenie a pracuje sa mi tu veľmi dobre.

Za rozhovor ďakuje Petra Humajová

P. Michal Paluch SchP sa narodil 20. apríla 1986 v Nitre. V roku 2007 vstúpil do rehole piaristov. V júni 2014 bol vysvätený za kňaza. Pôsobil rok v piaristickom kláštore v Nitre ako kňaz a reholník. Momentálne žije v kláštore v Prievidzi.

Blahoželanie

Dňa 20. apríla 2016 sa páter Michal Paluch SchP dožíva svojich 30. narodenín. Do jeho služby mu i počas ďalších rokov života želáme veľa Božích milostí, síl, zdravia a neutíchajúcej radosti. Nech mu jeho patrón, sv. páter Pio, neustále pomáha svojím príhovorom u Boha.

Redakcia časopisu Bartolomej

Aké ťažké je (ne)odpustiť?

Tým, čo nám ublížili, nie je ľahké odpustiť. No ešte ťažšie je neodpustiť... Pretože odpustiť je ťažké a naisto aj nevyhnutné.

Niekomu ublížiť je prirodzene ľudské. Nech sa totiž akokoľvek snažíme, nikdy nevyhovíme všetkým, a tak vždy budeme mať niekoho, komu nebudeme úplne po vôli. Vždy bude jestvovať niekto, kto nám nebude sedieť a komu nebudeme sedieť my.

Odpustiť nesympatiu

Niektu nám môže ubližovať už len tým, že je. Je nám proste nesympatický a nič s tým neurobíme. Toto však vôbec nie je problém. Aj ten, koho nemáme radi, nás môže posúvať dopredu. Práve taký človek nám nastavuje zrkadlo, ukazuje nám naše nie pozitívne stránky, čo vlastne vytvára priestor na zdokonaľovanie sa. Za takého brata sa môžeme viac modliť, pričom spoločenstvo v modlitbe nás zmieruje navzájom i s Bohom. Ak dokážeme odpustiť niekomu, kto nám ubližuje, už len to, že je, dokážeme mu odpustiť aj „horšie“ veci. A naopak, ak nedokážeme toto, „neprepečie“ sa mu nič.

Podľa seba súdím teba... alebo horšie

V skúsenosti nás, ľudí, vidíme, že na druhých používame akýsi prísnejší meter než na seba. Toto platí pri najmä pri všímaní si chýb. A pritom by to malo byť opačne. Nepáčilo by sa nám, keby naše skutky ľudia videli černejšie, než sme ich mysleli, a naopak, uvítali by sme, ak by mnohé z našich nie dobrých skutkov prehliadli či sa tvárili, že sme ich neurobili. Pravdou však je, že aj na druhých by sme mali používať také kritériá, aké chceme, aby boli používané na nás. Svätý František Saleský povedal: „Radšej sa prehreším prílišným milosrdenstvom než prílišnou prísnosťou.“ Aj keď bol tento výrok vyslovený v kontexte spovedníctva, platí aj o odpúšťaní všeobecne. Preto je

dobré, ak sme k druhým zhovievavejší a miernejší, než by sme boli podľa svojej prirodzenosti.

Bolesť, či postoj?

Mnohí ľudia zápasia s problémom neodpustenia. Nevedia si rady, ako odpustiť tomu, kto im ublížil. Prvým a základným prvkom je, aby sme vedeli rozlíšiť, či ten negatívny a ťaživý pocit, ktorý vnútri prežívame, je (len) bolesť - a tá si, samozrejme, vyžaduje svoj čas - alebo je to náš postoj voči tomu, kto nám ublížil. Spoznáme to najmä tak, že si položíme jednoduché otázky: Chcem sa naňho hnevať? Chcem mu odpustiť? Dokážem mu priat' dobro? Ak naše odpovede smerujú k odpusteniu, znamená to, že v sebe nemáme neodpustenie, ale ťažoba je len bolesťou, ktorá časom pomíne.

Nábožné skratky

Ak chceme druhému odpustiť, môžu nám pomôcť niektoré „zlepšováky“. V prvom rade je to text a duch Modlitby Pána. Slová: „Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinnikom“ by nám mali byť dostatočnou zábezpekou, aby sme nikdy nezotrúvali v neodpustení. Je nemožné pravdivo sa modliť Otčenáš, ak máme nejakého hnevniaka a ak nedokážeme tieto slová vyriechnuť zo srdca a úprimne. Táto prosba Pánovej modlitby totiž jediná má v Ježišových slovách dodatok, a to tento: „Lebo ak vy odpustíte ľuďom ich poklesky, aj váš nebeský Otec vám odpustí. Ale ak vy neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vaše hriechy.“ (Mt 6,14-15) Táto podmienka odpustenia - ak chcem, aby mi bolo odpustené, musím odpustiť - sa využíva aj pri vysluhovaní a udeľovaní sviatosti zmierenia. Spovedník nemôže udeliť, resp. musí odoprieť

rozhréšenie tomu, kto nechce odpustiť druhému.

Ďalšími „nábožnými skratkami“ môžu byť aj iné texty Svätého písma, ktoré nám pomáhajú uvedomiť si veľkosť odpustenia. Podobnosť o nemilosrdnom sluhovi nehovorí len o tom, koľko veľa Boh odpúšťa nám a koľko málo my nevieme odpustiť svojmu bratovi, ale aj o tom, aké vplyv môže mať neodpustenie bližnému na medziludské vzťahy. Udalosť o kajúcej žene, o ktorej Ježiš povedal: že „sa jej odpúšťajú mnohé hriechy, lebo veľmi miluje“ (Lk 7, 47), nám zas v princípe hovorí o tom, že uvedomiť si svoj hriech je predpokladom rastu v láske a následne cestou k odpusteniu.

Na zmierenie treba dvoch

Odpustenie nie je to isté ako zmierenie, pričom rozdiel si možno všimnúť ako v slovnej, tak aj v praktickej rovine. Kým na zmierenie treba dvoch, a teda nie je vždy možné dosiahnuť ho, k odpusteniu stačíme sami. Ba nielen stačíme. K od-

púšťaťaniu sme povolaní a odpustiť musíme vždy a každému. Pre nás, ľudí, je to v tomto ohľade pri zmierovaní sa s Bohom jednoduchšie, keďže on na nás čaká vždy - stačí, ak prideme a zmierime sa s ním vo sviatosti pokánia.

Odpustím, no nezabudnem!

Táto veta sa často používa ako námietka (ne)schopnosti odpustiť. Pravdou však zostáva, že skutočné odpustenie je sprevádzané aj zabudnutím toho, čím nám druhí ublížili. Ak už nemožno zabudnúť na krivdu reálne, možno ju aspoň nepripomínať. Ani naše hriechy Boh naozaj nezabudol, správa sa však k nám tak, akoby zabudol, čiže nám ich nepripomína. A na tomto nepripomínaní je založené aj zabudnutie, a teda skutočné odpustenie. Veď si len predstavme: Ako by to bolo, ak by nám Boh viny, ktoré nám odpustil, znova pripomínal?

Dušan Rončák
Foto: Silvia Kobelová

O prospešnom vlastenectve

Dejiny ukazujú, že dlhodobý mier a prosperitu nemožno budovať na pomste a pripomínaní starých krívd, ale na vzájomnom odpustení a rozvíjaní spolupráce. Dokazujú to jednak prípady ret'azenia vojen, keď po skončení jednej nasledovali všemožné snahy o potrestanie vinníka, čo nezriedka viedlo opäť ku krvavým konfliktom, ako aj zjednocovanie Európskej únie, ktorej zakladatelia si v povojnovom čase uvedomili, že dôraz treba položiť na budovanie istôt každodenného života ľudí, ktoré potrebujeme všetci rovnako.

Národnosť

Národnosť je prirodzenou spoločenskou vlastnosťou človeka, ktorú získava narodením sa do konkrétnej národnej skupiny. U detí z národnostne zmiešaných manželstiev je táto vlastnosť skombinovaná z prvkov dvoch (či dokonca viacerých) národov. Veľké spory v politike aj vede vznikajú vo veci pokrvnej príbuznosti národov. Je faktom, že pokiaľ sa pozrieme na národy ako na celky, o čistote ich pokrvnej príbuznosti nemôže byť ani reči. Zmiešavanie krvi rôznych kmeňov, etník či národov prebiehalo veľmi rozmanitými spôsobmi v celej ľudskej histórii. Na druhej strane je však faktom aj to, že základné národnostné vlastnosti a kompetencie každý spravidla získava vo svojom rodinnom a príbuzenskom prostredí, neskôr v skupinách v rámci lokality a štátu, kde žije. Tie, napríklad v prípade adopcie dieťaťa rodičmi inej národnosti, nemusia mať nakoniec s národnosťou biologických rodičov nič spoločné. Keď sa niekoho spýtate, aký je typický príslušník jeho národa, najčastejšie opisuje stereotyp, ktorý sa naučil, zmiešaný s opisom ľudí, ktorých bežne stretáva.

Základom národa preto nie je pokrvnosť (ako dnes hlásajú rasistické teórie), ani národná ideológia politicky zjednotenej spoločnosti (čo je názor, ktorý prevažuje v súčasnej politike a vede, vychádzajúci najmä z anglosaskej tradície nerozlišujúcej národ a štát - slovo *nationality* znamená oboje), ale kultúra, ktorá sa najvýraznejšie reprodukuje pomocou po-

krvných (rodinných) vzťahov a rozširuje obzor myslenia, cítenia a správania človeka na oveľa širšie a neosobné vzťahy vo veľkej skupine, od ktorej v dnešnom rozvinutom a globalizovanom svete závisí ich spoločné, ale aj jeho osobné blaho. U človeka, ktorý vo svojom počínaní nie je schopný prekročiť záujmy seba samého, svojej rodiny, prípadne susedstva a lokality, a vidieť ich v kontexte dobra celého národa, medzinárodných vzťahov (a to nielen ekonomických a politických, ale aj duševných a duchovných), vlastne ani nemožno hovoriť o rozvinutej národnosti.

Vlastenectvo

Vlastenectvo je druhom národného postoja, ktorý označuje *lásku k vlasti* v zmysle nielen územia, ale aj národa, ktorý ho obýva (a považuje za svoj majetok). Nemusí sa nevyhnutne spájať s nepriateľstvom alebo nadradenosťou voči iným národom (od 90. rokov 20. stor. sa pre takýto postoj zaužíval pojem *nacionálny kozmopolitizmus*) a nie je totožný ani s *negatívnym kozmopolitizmom* (postojom lásky k „ľudstvu“ bez doceňovania významu národov). Tieto pojmy sa často chybne, a veľakrát aj zámerne, zmiešavajú. Zmiešavanie týchto pojmov vedie k veľkým rizikám. Jedným z nich je to, že *sa kultúra začne vnímať ako niečo protikladné k národnému*. Akoby človek, ktorý sa angažuje pre „dobro národa“, musel byť automaticky nekultúrny. Vedie k tomu jednak ideologické zaznávanie

vlasteneckých prejavov a ich znevažovanie označovaním za nacionalistické, ale aj skutočné rasistické a nekultúrne prejavy ľudí, ktorí sa vyhlasujú za vlastencov. Ak takéto postupy vyvolajú reakciu, logicky smeruje k dvom pólom: buď k národnej radikalizácii niektorých jednotlivcov a skupín, alebo k úpadku až zániku národnostných prejavov ľudí. Každá z nich viac komplikuje než rieši.

Skutočné **vlastenectvo si vyžaduje otvorenosť**. Jednak pre porozumenie potrieb a záujmov príslušníkov vlastného národa, ale aj pre vnímanie významu vzťahov medzi etnikami v štáte a s inými národmi pre spoločné dobro. Základným predpokladom takejto otvorenosti je **kultúrnosť**. Správny vlastenec nemusí mať vysoké vzdelanie, geniálne IQ ani politickú moc. V prvom rade nikdy nezábuda na to, že „tí druhí“ sú ľudia. Vždy vidí najskôr **človeka**, až potom Slováka, Maďara, Róma, Nemca, Američana, Afričana, moslima alebo budhistu. A vie, že pre fungovanie vzťahov s takto odlišnými ľuďmi platí to, čo pre všetky medzilidské vzťahy: že rozdiely treba prekonávať s veľkou trpezlivosťou a vytrvalým vysvetľovaním, často nedocenenou prácou a odpúšťaním. To, že **rozdiely treba prekonávať**, dosvedčujú skúsenosti vo všetkých ľudských zoskupeniach, rodinami počnúc a národmi a civilizáciami končiac. Vôbec nie je paradoxom, že krajiny, ku ktorým vzhliadame ako k vzorom rozvinutosti, už stáročia absorbujú množstvo (aj ekonomických) prisťahovalcov a sú voči nim naďalej otvorené. Takmer všetky obdobia rozvoja civilizácií sprevádzal práve intenzívny stret skupín s odlišnými kultúrami.

Výskumy z multikultúrnych krajín (napr. USA a Austrálie) tiež ukazujú, že **rozvinuté a otvorené národné povedomie je veľmi dôležité pre každého človeka**, ktorý sa ocitne vo vzťahoch s príslušníkmi iných národov. Zatiaľ čo nerozvinuté

národné povedomie vedie spravidla k pocitom menejcennosti a neschopnosti kriticky oceniť kultúru iného národa, človek s rozvinutým národným povedomím je schopný rozvíjať rovnocennú komunikáciu v medzinárodnom prostredí a angažovať sa pre vzájomnú spoluprácu.

Národnosti v okrese Prievidza

Okres Prievidza má dosť homogénnu národnostnú štruktúru. V roku 2011 sa hlásilo 92,4 % trvalo bývajúcего obyvateľstva k slovenskej národnosti, 0,5 % k českej, 0,2 % k maďarskej, 0,1 % k rómskej národnosti a 6,3 % obyvateľov sa hlásilo k iným národnostiam, resp. neposkytli túto informáciu (zdroj údajov: D. Dugáčková - A. Krumpárová: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011, Fakty o zmenách v živote obyvateľov SR, Trenčiansky kraj. ŠÚ SR - pracovisko ŠÚ SR v Trenčíne, Trenčín 2015, s. 28).

Text a foto: Mária Suríková

Ublížujúcim odpúšťať

Svedectvo

Pán svojich verných neopúšťa a dokáže priniest' zmierenie aj po 30 rokoch. Zaočítajme sa do príbehu súrodencov, ktorí niekoľko desiatok rokov trpezlivo znášali bezdôvodnú nenávisť svojej príbuznej.

Od samého počiatku som cítila antipatiu švagrinej voči mne. Stále mi bol dávaný najavo nezáujem, neochota, neláska. Pri návštevách našej rodiny u rodiny môjho brata bolo odrazu treba prať či zmiznúť nevedno prečo. Bolo to jasné, umelo vykonštruované provokačné pohrdanie mojou osobou. Bez zjavnej príčiny.

Naši rodičia bolo chudobní, nemohli nám, súrodencom, dávať veľké dary, peniaze. Pomoc poskytovali v podobe prác pri stavbe domu či varenia a pečenia cez sviatky. Rodina švagrinej mala pocit, že ja som obdarovaná viac. Nevraživosť z jej strany trvala 30 rokov.

Keďže som mala brata veľmi rada, i napriek všetkému som sa nebála chodiť k nim občas na návštevu. S bratom sme to nerozoberali, nebolo treba. Obaja sme chceli udržať vzťah medzi rodinami i kvôli našim deťom a ich budúcnosti. Švagriná na viac nemala a ja som od nej už ani nič neočakávala. Brala som ju takú, aká bola. Opakovala som si: „Neposudzuj, nesúď druhého.“ Verila som slovám Jána Pavla II.: „Nebojte sa.“ Zmierila som sa s týmto stavom a modlila sa za celú rodinu. Bola som vdácná, že môžeme občas prísť za

bratom a ich deťmi. Neriešila som to, aby to nevyzeralo, že si vyžadujem pozornosť či lásku pre seba.

Ich deti si nás obľúbili. Ani bratov vzťah k našej rodine sa nezmenil, a to bolo to najdôležitejšie. Jeho manželka nám nezakazovala stretať sa. Jemu ani deťom. Nezakázala nám prekročiť ich prah. Ja som sa nebála občas prísť za nimi, veď to bolo nepochopiteľné a môj vzťah bol úprimný. Až raz prišla chvíľa, kedy sa švagriná dostala do ťažkej situácie, kedy som jej mohla pomôcť iba ja. Doteraz bol náš vzťah iba o mojej odvahe a tolerancii. Teraz už mohlo ísť o milosrdenstvo a odpustenie z mojej strany.

Napriek všetkej mojej vnútornej skrytej bolesti som sa musela rozhodnúť. Vďaka Pánu Ježišovi, ktorý mi daroval srdce plné lásky, nebolo pre mňa ťažké zabudnúť na všetko a pomôcť jej. Akoby sa to všetko udialo mimo mňa - v Božej milosti. Nebola to moja zásluha, že som ju tak ľahko bola ochotná podržať.

Odvtedy sú naše vzťahy úplne iné, akoby sa jej otvorili oči a srdce. Tí ľudia, ktorým švagriná najviac dôverovala a venovala celý život (bola to jej rodina), ju v tomto jej ťažkom období opustili. Sklamali ju neopísateľným, strašným spôsobom. No naše vzájomné vzťahy sa prehĺbili.

Ani po 30 rokoch nie je nemožné uskutočniť zmenu vo vzťahu. Dôležité je pokorné prijatie všetkého, nebáť sa denne odpúšťať. Prostredníctvom trpezlivosti prišla milosť. Ďakujem Pánovi, že tento Boží dar odpustenia cez dôveru v neho a cez slová „nebojte sa“ priniesol ovocie.

Svedectvo zaznamenala Anka Gálová - Vavrová
Foto: Silvia Kobelová

Zmierenie a pokánie

Táto udalosť, ktorú vám chcem priblížiť, sa odohrala v malom kostolíku zo 14. storočia v dedine, kde som prežila prvé dotyky so životom. Bolo to krátko pred začiatkom nedelnej bohoslužby. Zrazu pred hlavný oltár predstúpil zhrbený starček. V ruke držal čiapku.

Pamätám si to celkom presne... Mal obuté krásne vyleštené topánky a oblečený dvojradový trojštvrťový čierny kabát. Vyčnievajúci, upätý golier bielej košele zvyrazňoval celkovú sviatočnosť.

Ten muž bol známy a vážený v celej dedine. Jeho meno znelo: pán Geschwantner. V jeho zhrbenej postave sa skrýval bývalý kováč. Pred rokmi, keď bol ešte v plnej sile, bol vyhľadávaným majstrom vo svojom prepotrebnom remesle. Niekoľkoročná namáhavá práca však poznačila celú jeho postavu. A najväčšie ruky. Na starosť boli hrubé a meravé. Sila, ktorá dávala tvar železu, z nich dávno vyprchala.

A teraz i nohy odmietli akékoľvek pokľaknutie v neohybných kolenách. Tak iba stál pred bohostánkom ako večný pútnik, ktorý našiel svoj cieľ. Nenútene, prasto, a predsa nezvyčajne.

Bez ohľadu na tých, čo v kostole boli, začal starý kováč spievať. Bolo to niečo ojedinelé, odvážne a neopakovateľné. Vzhľadom k veku sa mu hlas triasol a bezzubé ústa spievali len ťažko zrozumiteľné slová, ktoré sa niesli v napätom tichu, priestore a čase. Po pár minútach dospieval a s námahou sa uklonil pred oltárom. V tom speve bola ukrytá výpoveď o jeho živote, vďaka za všetko prežité. Odovzdal v ňom svoje trápenia, zápasy, ale aj nádej - odhodlanie. Zameril sa na nepoznané - Tajomné, ktoré už bolo na dosah. Sviečka jeho pozemského jestvovania pomaly dohárala. Jej plameň však blčal a svietil do celého priestoru.

Tento staručký človek našiel v duši pokoj. Vo svojej odovzdanosti a pokore sa dotkol

samotnej večnosti. Aj po rokoch uvažujem a obdivujem jeho odvahu byť odovzdaný neznámu, tomu, čo sa mu javilo už v inej dimenzii poznania. Vracal sa do prístavu, z ktorého pred mnohými rokmi vyplával do rozbúrených vôd života. Vracal sa bez svetskej slávy - DOMOV. Sám zoči-voči Bytiu. Poznačený búrkami, vnáral sa do momentu svojho zrodu. Možno žil práve pre túto neopakovateľnú chvíľu. Jednu, jedinú. Bolo by to odvážne a ojedinelé v akomkoľvek čase. Tu nebolo miesto pre pretváрку a faloš. Stál tu skutočný človek pred skutočnou tvárou Najvyššieho. Áno, bol starý a ohnutý k zemi pod váhou prežitého. Napriek tomu - a možno práve preto - našiel odvahu a silu pozrieť sa do Jeho tváre. Zhrbený chrbát človečenstva sa narovnal. Bol rovný a pevný ako storočný strom.

V mojom vnútri aj po dlhých rokoch zostal vzácnym človekom. Spomienky nevybledli a sú stále počutelné, farebné. Táto udalosť mi nebola smiešna ani vtedy, ani dnes. Cítila som a cítim, že v danej chvíli išlo o niečo a niekoho. Zmierenie sa so sebou samým, zmierenie sa s tým, čo sa možno už zajtra stane inou realitou. Nie však definitívnou a fatálnou. Ale plnou Viery. Lásky a Nádeje.

Veronika Hoffmannová

Foto: Štefan Kollár

Ahojte deti!

Ako ste prežili Veľkú noc? Verím, že každý z vás si z nej odniesol veľa zážitkov. Témou dnešného čísla je „Ublížujúcim odpúšťať“. Už sa vám určite veľa krát stalo, že vám niekto ublížil a potom ste sa na neho hnevali... Hovorí o tom aj nasledujúci príbeh od Bruna Ferrera.

Na konci vekov

Na konci vekov boli miliardy ľudí vynesené na veľkú planinu pred Boží trón. Mnohí pred tým jasom ustupovali. Niektorí sa búrili. Nie z úctivého strachu, ale provokatívne.

„Môže nás Boh súdiť? Čo on vie o utrpení?“ vybuchla jedna mladá žena. Vyhrnula si rukáv, aby ukázala vytetované číslo z nacistického koncentračného tábora. „Trpeli sme, bili nás, mučili, zabíjali!“

Mladý černochoz z inej skupiny ukázal krk. „Kto povie niečo na toto?“ pýtal sa a ukázal znaky po povraze. Lynčovali ho len preto, že bol černochoz.

V ďalšej skupine bola gravidná študentka so smutnými očami. „Prečo mám trpieť?“ šomrala. „Nebola to moja vina.“

Na planine boli stovky takýchto skupín. Každá z nich mala čo vytýkať Bohu za zlo a utrpenie, ktoré dopustil na tento svet.

Aký šťastný bol Boh, že žil na mieste, kde všetko bolo samá neha a jas, kde nebolo plaču ani bolesti, ani hladu ani nenávisť. Čo vedel Boh o tom, čo musel človek pretrpieť na

tomto svete? Bohu sa ľahko žije v pohodlí, hovorili.

Každá skupina vyslala svojho zástupcu, ktorý najviac trpel. Bol tam Žid, černochoz, obeť z Hirošimy, strašne znetvorený reumatik, dieťa s poškodeným mozgom. Zišli sa v strede planiny, aby sa poradili, a tak mohli predložiť svoje prípady. Bol to rozumný ťah.

Aby ich Boh mohol súdiť, musel by najskôr pretrpieť všetko, čo vytrpeli oni. Mal by najprv žiť na zemi.

„Nech sa narodí ako Žid. Spochybnite zákonitosť jeho narodenia. Dajte mu ťažkú robotu, že keď sa do nej pustí, aj jeho rodina si bude myslieť, že sa zbláznil. Nech ho zradia jeho najvernejší priatelia. Zasypte ho žalobami. Nech ho súdi falošná porota a nech ho odsúdi zbabelý sudca. Mučte ho. Nech pochopí, čo znamená cítiť sa strašne sám. A potom nech umrie. A majte svedkov, ktorí to dosvedčia.“

Keď posledný skončil svoju reč, nastalo veľké ticho. Nik sa neodvážil povedať ani slovo. Lebo zrazu si všetci uvedomili, že Boh už všetkým týmto podmienkam dávno vyhovel.

„A Slovo sa stalo telom.“

Časť tohto príbehu sme si pred pár dňami pripomínali aj my. Pán Ježiš za nás trpel, bol bičovaný, ukrižovaný. Ľudia ho bili, nadávali mu a nemali ho radi. Čo si myslíte? Hneval sa na nich Pán Ježiš? Nehneval, s pokorou prijal všetky bolesti, ktoré mu spôsobovali. A ešte im aj odpustil. Keď visel na kríži, povedal svojmu Otcovi: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia!“ Tak aj nám dáva Ježiš príklad, ako sa máme my správať k iným.

Čo by ste na
jeho mieste urobili
vy?

Dnes je pre vás pripravená maľovaná krížovka. Vašou úlohou je vyfarbiť v každom stĺpci a riadku toľko štvorcikov súvisle za sebou, koľko vám ukazuje čísla nad tabuľkou a naľavo od tabuľky. Pozor, číslam nesmiete meniť poradie. A ešte jedno pravidlo. Medzi každými dvomi číslami musí byť najmenej jedno miesto voľné (to si môžete označiť bodkou).

Môj tip: Začnite najväčším číslom. Môžete požiadať maminu alebo ocina o pomoc. Držím vám palce.

																		3													
										11	11	11		3	2	2	1		2	1											
				1	2		1	2	3	3	3	2	2	2	3	2	1	2	2	2	7	8	2	3							
				3	3	2	11	10	2	2	2	2	2	2	2	20	20	20	2	3	2	3	4	6	5	6	4	2	3		
				3																											
				3																											
				3																											
				3																											
				3																											
				3																											
				3																											
2	2		13	2	2																										
3	2		11	2	3																										
4	2		9	2	4																										
2	2		3	2	2																										
2	2		3	2	2																										
	2		2	2	2																										
		2	7	2																											
		2	5	2																											
			2	2																											
			2	3	2																										
				2	3																										
					2	3																									
						3																									
							3																								
								3																							
									3																						
										3																					
											3																				
												3																			
													3																		
														3	2	3															
															3	1	6														
																3	9														
																	3	2	6												
																		3	5												
																			3	1	1										

V budúcom čísle nájdete správny obrázok z krížovky. ☺

CD Duša je zhudobnenou modlitbou

Hudobnú skupinu Kapucíni pozná snáď každý milovník slovenskej gospelovej hudby. Málokto však vie, že jej členovia nie sú jedinými hudobne nadanými bratmi v reholi. V roku 2015 vyšlo sólové CD i kapucínovi Milanovi Majdovi, osobnému priateľovi nášho pátra piaristu Jána Hríba.

„S Milanom sme vyrastali spolu na jednom sídlisku v Martine,“ spomína páter Ján. „Hoci sme žili v meste, nikdy sme neboli typickými sídliskovými deťmi. Keďže náš rodný kraj sa nachádza v krásnom prostredí turčianskej kotliny, obkolesenej malebnými pohoriami Veľkej a Malej Fatry, Žiaru a Kremnických vrchov, veľa času sme trávili v prírode.“

Mladí chlapci prežívali svoj duchovný život aktívne. Boli miništrantmi a neskôr i členmi širšieho spoločenstva mladých pri farskom kostole v Martine. „Keďže sme žili ešte v totalitnom režime, hlbšie poznanie Boha sme museli nadobúdať ‚tajne‘. V rámci chlapčenského ‚stretka‘ sme sa stretávali po bytoch. Viedli nás členovia rehole piaristov.“ Milan však - na rozdiel od pátra Janka - u piaristov „nezakotvil“. Pritiahla ho rehoľa kapucínov. Ako sa však dostal k spevu?

„S Milanom sme sa v časoch našej mladosti stali súčasťou mládežníckeho speváckeho zboru pri farskom kostole. Práve tam sa formoval aj náš spoločný vzťah k hudbe. Musím však prezradiť, že u neho

sa začal prejavovať už omnoho skôr. Ani nie päťročný zvykol v ranných hodinách vyspevovať z balkóna bytu, kde býval, a všetkých obyvateľov sídliska obšťastňoval svojím skorým ranným spevom.“

Čo hovorí páter Ján na to, že jeho kamarát vydal svoje vlastné CD? „Piesne, ktoré nahral, nie sú ničím iným ako vyjadrením toho, čo Milan cíti a ako vníma svoj vzťah s Bohom. Vo svojom prístupe k nemu bol vždy veľmi jednoduchý, čo je v dnešnej často až ‚prekomplikovanej‘ dobe vzácné. Hudba a spev sú pre neho jedným z jeho najvlastnejších vyjadrení. Rozhodol sa žiť s Bohom vo veľkej úprimnosti - a o tom hovorí aj jeho CD nosič Duša. Vrelo ho každému odporúčam!“

O vyjadrenie k CD sme požiadali i hudobníka Mareka Kotiana: „Kapucín Milan Majda dostal od Boha množstvo darov, medzi nimi i dar skladat' nádherné piesne. Myslím, že ho naplno zhodnotil - a verím, že ešte i zhodnotí. Priznám sa, že prvá pohnútkou, ktorá ma viedla k zakúpeniu si spomínaného CD, bola kúpiť si nové hudobné dielo. Vnímal som to tak až do

chvíle, kým som ho nevložil do prehrávača a nezačal si čítať texty jednotlivých piesní. V tej chvíli som si uvedomil, že nedržím v rukách len nejaký hudobný počín, ale že sa mi do rúk dostala výpoveď prýščiaca z tej najväčšej hĺbky duše a najskrutejších kútov srdca.

Vždy som si veľmi vážil umelcov, ktorí dokázali vo svojich dielach „ísť na trh“ so samým sebou, so svojimi najintímnejšími pocitmi, ale aj so slabosťami. Ved' s nimi denno-denne zápasia, tak ako každý jeden z nás. Nikdy doposiaľ som ale v textoch piesní nečítal takú osobnú, otvorenú a úprimnú spoveď.

CD Duša je zhudobnenou modlitbou duše brata kapucína - Milana. Pokorne v ňom

vyznáva svoje zlyhania a pády, ale čo je oveľa dôležitejšie, plný dojatia a bázne d'akuje za dar Božieho odpustenia, ktorý nám dal Boh v jeho milovanom Synovi Ježišovi Kristovi.“

Hoci bežne si CD Milana Majdu možno kúpiť za 9 - 10 €, nám, Prievidžanom, bola ponúknutá výsada získať ho za 5 €. Stačí zájsť za pátrom Jánom Hríbom a kúpiť si CD priamo od neho. Verím, že túto ponuku využijete a necháte svoje duše prežiarit' tónmi piesní - modlitieb vyvierajúcich zo srdca rehoľníka, do vnútra ktorého preteká „prameň života, lásky a pokoja“.

-ph-

Príbeh vernej lásky a odpustenia

(Recenzia knihy Francine Riversovej *Most do prístavu*)

V roku 2015 ponúкло vydavateľstvo Kumran svojim čitateľom ďalšiu z kníh americkej autorky Francine Riversovej *Most do prístavu*. Tento zaujímavý román hovorí o mladej herečke Lene Scottovej, vlastným menom Abre Matthewsovej, ktorá sa zamerala na túžbu „byť niekým“ - len preto, aby sa cítila byť prijatou a milovanou.

Abra akoby nikomu nepatrila. Našli ju ako novorodenca pod mostom a detstvo prežívala v rodine pastora Freemana. Možno by sa všetko aj dobre skončilo, nebyť smrti jeho manželky, ktorá sa o malú Abru starala - a ktorá ju milovala.

Abra, túžiacia po láske, chce zostať v rodine pastora, no adoptuje si

ju iná rodina. Tam sa Abra necíti dobre, a preto sa vydá na hľadanie vlastnej cesty v živote. Odchod s nezodpovedným mladíkom síce odštartuje jej hviezdnu kariéru, ale nedokáže zaplniť prázdno v jej živote. Čím všetkým musí Abra prejsť, aby našla svoje št'astie?

Most do prístavu - podobne ako iná kniha

tejto autorky, *Vykúpená láska* - poukazuje na túžbu každej ženy: milovať a byť milovanou. Má však svoje osobitné čaro. Mňa osobne v nej najviac fascinuje modlitba, ktorou Abru sprevádzajú pastor i jeho syn Joshua - bez toho, že by vedeli, kde sa Abra nachádza. A i keď sa dozvedia, akou cestou sa vydala, vyprosujú jej milosrdenstvo Boha a návrat k pravej láske.

Vykročí raz Abra na cestu odpustenia? A budú ju jej blízki opäť schopní prijať? Začítajte sa do tejto knihy a uvidíte, ako skončí fiktívny príbeh najvychytenejšej stúpajúcej hviezdy strieborného plátna od čias Marilyn Monroe, ktorej životný osud zachytila na svojich stránkach jedna zo súčasných na Slovensku najčítanejších kresťanských autoriek.

Sr. Xavéria Mikulová FDC

Rovnako zraniteľní ako deti

Už je to šesť rokov, ale akoby to bolo včera. Prišla mi ráno správa, že som sa stal otcom. Hneď, ako som mohol, utekal som do pôrodnice pozrieť si náš krásny uzlíček. Áno, padli aj slzy šťastia. Uzlíček menom Jakubko. Jój to bolo radosť! A stále je jej viac a viac. Je síce malý po mne - keď vyrastie bude mať iba 120 cm, ale to nevadí, o to väčšie srdce bude mať. Čím menší uzlíček, tým krajší. Lúbime ho, akoby mal tri metre.

A teraz? Sedíme v čakárni traja muži. Je tu hrobové ticho. Napätie by sa dalo krájať. Dnes som tu po siedmykrát, ale stále je to rovnaké, ako keď som tu sedel po prvý raz. Čakárňou chodia sestričky hore-dolu s materiálom a sem-tam aj s posteľou, na ktorej sa vezie dieťa. Bud' ide na operačnú sálu, alebo z nej na „preberačku“.

Každý z nás čaká, kedy sa objaví jeho dieťa. Každá sekunda trvá dlho. Nie minúty či hodiny, ale celú večnosť. Očami tlačíme hodiny vpred, ale tie akoby išli opačným smerom.

My, traja muži, sme každý iný. Jeden je drsný rocker, druhý je asi úradník a potom som tam ja - malý človečik s veľkým srdcom. Napätie sa stupňuje a keby nám hrdosť dovolila, tak by sme si aj poplakali. Každý z nás siaha na svoje dno.

Adrenalin nám koluje v žilách, ale tá bezmocnosť nás strašne ubíja. Keby sme dnes boli stavbári, tak by sme postavili aj mrakodrap. Keby sme bežali maratón, určite by sme spravili svetový rekord. Keby sme boli vojaci, určite by sme zničili všetkých nepriateľov. Ale... Sme len otcovia, ktorí čakajú, kedy ich dievky zoperujú a preberú.

Je to strašný pocit nevedieť ovplyvniť výsledok, aby všetko dobre dopadlo. Je to v rukách obetavých lekárov, sestričiek a všetkých na operačnej sále. Všetko je

v rukách Toho tam hore. Toho, v ktorého určite každý z nás aspoň teraz na chvíľu verí.

Otvoria sa dvere, sestrička zavolá priesvisko otca - rockera. Vyčarí sa mu úsmev na tvári a je vidno, ako mu padá mrakodrap zo srdca. Nám sa tiež trochu uľavilo, ale stále to nebolo ono.

Nakoniec sme sa všetci dočkali, všetko dobre dopadlo. Opäť sa z nás stali hrdí otcovia, ktorí spravia pre svoje dievky všetko na svete. V momente ich rozmaznávame a v automate s hračkami kupujeme všetko, čo v ňom majú. Keby sme mohli, urobili by sme pre ne party ako na Silvestra. Zrazu sme jedni z nich.

Prepli sme sa do detského módu. Bláznime sa, jašíme, skrátka, sme v siedmom nebi. Na náš strach si už nepamätáme. Už je dobre, už sme dobehli do cieľa. Už sme položili poslednú tehlu na mrakodrap. Už sme oslobodili celú planétu.

Áno, sme tvrdí, áno, sme vážni, sme ako skaly v bežnom živote. Ale keď na to príde, sme rovnako zraniteľní ako tie naše deti.

Juraj

Odpustila vrahom svojho muža

Sv. Rita z Cascie

Žila už dávno a o jej živote sa hovorí množstvo legiend. U nás ju pred pár rokmi spopularizoval dvojdielny životopisný film. Univerzálnosť jej osobnosti je výnimočná. Bola totiž dcérou, manželkou, matkou, vdovou a napokon i rehoľnou sestrou. Ale hlavne - dokázala odpúšťať.

Sv. Rita Lotti sa narodila pravdepodobne v roku 1371 v Roccaporene, 5 km od talianskeho mesta Cascia. V tomto meste už dlhé roky pretrvávali spory o moc medzi guelfinmi a ghibellinmi. Rodičia sv. Rity - Anton a Amata - plnili v meste úlohu zmierovateľov. Snažili sa medzi súpermi nastoliť mier, alebo aspoň zabrániť krutému vraždeniu.

Bezpodmienečná láska

Rodina sv. Rity nebola aristokratická, ale dobre situovaná. Rodičia sa postarali, aby ich dcéra získala dobré vzdelanie a viedli ju i k viere v Boha. Keď dospela, vydali ju za Pavla Manciniho, muža patriaceho do skupiny ghibellinov. Hoci Pavol bol veľmi energický, Rita v ňom objavila dobré a čestné srdce. Mala ho rada takého, aký bol a postupne mu pomáhala zbavovať sa nenávisť voči svojim politickým rivalom.

Manželom sa narodili dvaja synovia, pravdepodobne dvojčiky. Rodina sa po ich narodení odsťahovala do Mlyniska, kde sa venovala mlynárskej práci. Tu žil Pavol v pokojnejšom prostredí. Dokázal si viac uvedomiť svoje chyby a rozhodol sa šíriť medzi ľuďmi mier. Po odmietnutí výzvy opätovne sa zapojiť do bojov na strane ghibellinov bol neďaleko Mlyniska zavraždený. Rita pravdepodobne všetko videla a poznala i vrahov. Aby sa však jej synovia nedostali do pokušenia pomstiť smrť svojho otca, rozhodla sa meno vrahov zamlčať. Všetko im odpustila. A keď hrozilo, že chlapi sa predsa len nechajú strhnúť bojom, prosila Boha o to, aby si ich radšej vzal k sebe, než by sa mali dopustiť hriechu. Zakrátko obaja zomreli na záhadnú chorobu.

Rehoľná túžba

Rita zostala vo svete sama. Rozhodla sa

teda naplniť ďalšiu svoju túžbu - vstúpiť do kláštora. Augustiniánky v Cascii ju však odmietli prijať. Je možné, že príčinou tohto neprijatia bola reálna hrozba kláštora pre nevyrovnané spory medzi rodinou di Mancino a rodinou Pavlových vrahov, pravdepodobne rodinou Cicchi. Rita teda usilovne pracovala na ich zmierení. Po jeho právnickom potvrdení napokon mohla do rehole vstúpiť.

Ako augustiniánka prežila Rita viac ako 40 rokov života. Veľa sa modlila a postila. Vychádzala však i spoza múrov kláštora a pomáhala chorým, núdzným a tým, ktorí mali medzi sebou spory.

V roku 1432 sa jej na čele objavila stigma - rana spôsobená trňom z Kristovej koruny. Nehojila sa a zapáchala, preto sestry Ritu od istého času držali izolovanú. Stigma jej zmizla z čela iba na chvíľu - počas cesty do Ríma na svätorečenie jej obľúbeného svätca Mikuláša z Tolentína.

Rita zomrela v noci z 21. na 22. mája 1447. Hoci už krátko po smrti sa na jej príhovor začali diať početné divy a zázraky, svätorečená bola až v roku 1900. Je vzývaná najmä ako pomocníčka v bezvýchodiskových situáciách, ale i pri manželských či rodičovských problémoch.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: R. Piccolomini - N. Monopoli:

Svätá Rita - Dych odpustenia

Foto: www.zastolom.sk

Farská kronika od 24. februára do 26. marca 2016

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Dominik Karcol
Michaela Krajčíková
Lea Daniela Chudá
Matias Brand
Nicolas Balog
Sára Zimmerová
Richard Liška
Samuel Staev
Lilien Kováčová
Valéria Balážová
Adrien Ján Rajnoha

Manželstvo uzavreli:

Radovan Zimmer a Ľubica Zimmer - Martinková

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Ján Nagy, 65 r.
Jarmila Maxinová, 73 r.
Mária Bakytová, 88 r.
Ján Šesták, 70 r.
Jozef Brand, 55 r.
Jozef Marko, 62 r.
Paulína Bercíková, 96 r.
Irena Červená, 86 r.
Viera Gatialová, 81 r.
Alžbeta Petrášová, 87 r.
Júlia Baniarová, 95 r.
Ján Solčanský, 82 r.
Matilda Balážová, 68 r.
Terézia Ácsová, 80 r.
Mária Krajčíková, 71 r.
Magdaléna Ševčíková, 79 r.

BARTOLOMEJ ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor:
Mgr. Alojz Vlčko,
e-mail: alozj.vlcko@gmail.com
tel.: 0902 202 898

Vedúca vydania:
Mgr. Petra Humajová
Grafika:
Ing. Beáta Voskárová

Redaktori:
ThLic. V. Slovák, Mgr. D. Rončák,
M. Melicherčíková, A. Gálová,
Mgr. E. Blašková, Mgr. Z. Škrinárová

Kontakt:
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej, Marián-
ska 4, 971 01 Prievidza
tel.: 046/542 28 01

Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Fotografie:
Obálka str. 1- Silvia Kobelová
Obálka str. 2, 27, 28 - Štefan Kollár

Tlač: PATRIA l., spol. s r. o.

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciamy.

Velký piatok, 25. marec 2016

Biela sobota, 26. marec 2016

